

Detectar un amor

Juliol 1795

La nit era fosca i alhora infinitament lluminosa. El Pape contemplava el firmament amb milions de punts lluminosos que tremolaven si els miraves fixament. El vent càlid i humit es passejava per la sabana de la Casamance i portava sons d'animals noctàmbuls. A la llunyania els lleons rugien assedegats de sang calenta d'alguna víctima despistada. El Pape era jove, feia poc que havia fet el ritus de la Iniciació junt amb els altres nois de la tribu. Ara volia prometre's amb la Suna i formar una família amb ella.

Però de cop i volta el silenci ho embolcallà tot. Fins i tot el vent es va amagar rera les branques dels baobabs. El lleó ja no rugia. El Pape agafà amb força l'amulet de metall daurat que li havien regalat els pares el dia de la Iniciació. Tancà els ulls i resà als ancestres ...

Juliol del 2023

El Miguel havia sortit de bon matí per poder exercir un dels seus hobbies preferits: buscar objectes perduts amb la seva màquina detectora de metalls. Aquell dissabte havia escollit una cala poc concorreguda del Garraf. A vegades quedava amb algun amic, però aquell dia li venia de gust anar-hi tot sol. Tal i com havia previst, a aquella hora tan matinera només hi era ell a la platgeta. Ell i la seva magnífica andròmina de cercar tresors ... I la màquina va començar a fer el soroll típic de quan hi havia alguna cosa metàl·lica sota la sorra. Van anar sortint petites monedes, algunes llaunes de refresc, joies sense valor aparent ... De moment, res que fes que hagués valgut la pena dedicar-hi un dissabte.

Quan ja se sentia el motor d'algun cotxe que s'acostava a l'aparcament situat al costat de la cala, moment en què el Miguel acabaria de practicar la seva afició, la màquina va sonar novament amb una força impròpia. A un mig metre sota la sorra hi havia algun objecte que reclamava l'atenció del Miguel. Amb una pala petita acabada en punxa, va anar treient amb cura la sorra que, suposadament, cobria aquell objecte. Havia de fer-ho abans no arribessin els primers banyistes. Era sorprenent la facilitat amb la que aquella arena fina es deixava penetrar. Només van fer falta tres minuts. La màquina cada cop rugia més fort. Allà hi era. Un amulet d'or preciós que figurava el cap d'un lleó. El Miguel aturà la màquina. Reomplí el forat que havia fet. Un grup de gavines van travessar la cala fent el seu crit alegre. Havia merescut la pena sortir aquell dissabte.

Juliol 1795

El grup de caçadors d'esclaus havien pujat amb una barca pel riu Casamance. Els acompanyava un guia diolà, que els va indicar el millor indret per deixar la barca. Era un entrant del riu que quedava amagat pels manglars que queien damunt de l'aigua.

L'atac a la tribu va ser ràpid. Només podien endur-se deu joves, nois o noies. Els crits eren espavoridors. Les mares es deixaven travessar per les baionetes pensant-se que així salvarien els seus fills i filles. El Pape va córrer com una gasela fugint de la tribu en direcció a la jungla que estava a uns centenars de metres. Però el llaç del guia diolà el va sorprendre i el va fer caure enmig de plors de ràbia i de frustració. El lament de la Suna arribà a les seves oïdes. Ella també havia estat presa com a esclava per aquell grup de blancs pertorbats.

Sis noies i quatre nois eren embarcats a la força en destinació a la Illa de Goré, on els compradors d'esclaus vinguts de tots els països d'Europa es barallaven per aconseguir els "exemplars" més forts, més joves i més sans per als seus innobles propòsits.

El viatge durà quatre dies i quatre nits, durant els quals els joves només podien beure aigua i menjar una mena de galetes agres que els mantindrien amb una bona aparença per a la venda. El Pape i la Suna aprofitaven qualsevol oportunitat per creuar les mirades i desitjar-se sense paraules el millor l'un a l'altre.

Juliol 2023

El Miguel agafà aquell objecte preciós i el posà ràpidament a la butxaca del seu pantaló pirata. Recollí la màquina detectora, la posà dintre una bossa negra i es dirigí cap al cotxe. Volia arribar aviat a casa i estudiar sense presses aquella troballa meravellosa! Qué curiós, per la ràdio del cotxe informaven que al zoològic de Barcelona, per primer cop en molts anys, una lleona havia donat a llum un preciós mascle.

Principis d'agost de 1795

Al mercat de Goré s'havien reunit una trentena d'esclavistes vinguts d'Espanya, de Portugal i de França. El mercat es feia en dilluns perquè el diumenge es batejava a la força tots els esclaus. Al Pape li havien posat el nom d'Antoine i a la Suna Brigitte. Tot i que per ells allò no tenia cap sentit i formava part del procés d'anul.lació de la seva identitat.

El grup de deu joves provinents del poblat del Pape va ser comprat sencer per un prohoms català de Vilanova i la Geltrú. La seva intenció era que les noies es cuidessin de les tasques domèstiques de la casa-castell que tenia a pocs quilòmetres de la vila i els nois es fessin càrrec de treballar les seves quaranta hectàrees de fruiters i vinyes.

Juliol 2023

El Miguel va arribar a casa seva i va compartir amb la seva dona la valuosa troballa. Efectivament, el material daurat de què estava fet aquell cap de lleó era l'or més pur que mai havia tingut entre mans. L'apretà fort com per agrair-li que s'hagués deixat trobar aquell matí d'estiu. I mentre feia pressió amb les mans, tancà els ulls i una mena de son li va cobrir l'enteniment.

Octubre de 1795

El Pape i la Suna feia pocs dies que havien arribat a la casa-castell de Vilanova. Les primeres setmanes van ser molt difícils. A part del fred al que no estaven acostumats, tot era radicalment diferent al que ells coneixien. La llengua que parlaven els amos s'assemblava una mica al francès que havien escoltat d'algun dels missioners que de tant en tant visitaven el poblat. Acostumats a menjar exclusivament arròs blanc, barrejat alguna vegada amb peix o pollastre, els menjars que els oferien eren massa greixosos i variats. Tot i així, a poc a poc s'hi anaven acostumant. Una nit, en secret, quan a la bodega dels esclaus només se sentien els respirs profunds de la son després d'una llarga jornada de treball de 14 hores, el Pape i la Suna es van jurar amor i fidelitat l'un a l'altre. Als ulls de la resta de mortals seguirien sent dos esclaus sense cap particularitat. Per a ells dos, els esperits dels ancestres havien segellat aquella nit una relació que no s'acabaria mai. Al Pape li hauria agradat treure el seu preciós amulet, però la nit que van desembarcar en aquella cala estreta, entre empentes i cops de fuet, el cap de lleó li va caure al mar i va ser impossible recuperar-lo. La nit del Jurament amb la Suna, el Pape es va proposar tornar algun dia a aquella petita platja i buscar el seu amulet.

Juliol 2023

El Miguel va seure en el seu còmode silló i es va deixar endur per aquella plàcida somnolència. Entremig de la foscor rera les parpelles tancades li va anar venint una visió que el neguitejava. Veia un grup d'esclaus portats de nit a les parets externes d'un cementiri que li era familiar. Si més no, el lloc era reconeixible. Es tractava del Cementiri de Vilanova. Uns homes armats cridaven i els deien que es posessin d'esquenes a la paret. I disparaven sense pietat contra aquells homes i dones indefensos, que l'únic que havien fet era treballar sense descans pels seus amos. Després els enterraven en una fosa cavada a l'exterior del cementiri, a la part del darrera del camp sagrat.

Gener del 1814

Ja feia quasi vint anys que el Pape i la Suna vivien en aquella Casa-Castell. La relació amb els amos sempre s'havia mantingut molt distant, i especialment el vell amo de la casa es mostrava cruel amb tots els esclaus. Per acabar d'enfosquir les coses, corria la veu entre els esclaus que alguns amos, espantats pels intents de Les Corts de Cadis d'abolir l'esclavitud, se'n desfeien de mala manera, abans d'acceptar el seu alliberament. El Pape i la Suna, a qui els estava totalment prohibit tenir fills, cada nit recordaven el seu Jurament, i s'abraçaven com si aquella fos la darrera nit. Fins que la darrera nit, dissortadament, va arribar per a tots els esclaus de la casa-castell.

Juliol 2023

El Miguel es desvetllà del seu son visionari. Una mena d'energia desconeguda pujà des del seu braç fins a recórrer tot el cos. Trucà tots els amics de la colla i els digué que els necessitava per a una tasca una mica perillosa.

La nit de diumenge, els cinc amics van anar al cementiri de Vilanova. El Miguel duia el cap de lleó al voltant del seu coll. També portava la màquina detectora. Prou sabia que només sonava si trobava metall sota terra. Però alguna intuïció misteriosa li deia que aquella nit l'ajudaria a trobar les restes del Pape, la Suna i de tots els esclaus que van ser sacrificats per la cobdícia humana.

Van vorejar el cementiri fins arribar a la paret del darrera. Els va cridar l'atenció un pi molt alt, molt més frondós que la resta. Van acostar el detector ... I, efectivament, la màquina va començar a vibrar i a indicar que sota aquelles terres s'hi amagava quelcom molt valuós. Els cinc amics, amb discreció, van començar a picar la terra i a treure palades de pedres i sorra. No va fer falta anar molt al fons. Els botxins no s'havien entretingut gaire a fer una gran fossa. A menys d'un metre van començar a aparèixer els primers ossos. El Miguel notà que l'amulet s'escalfava ràpidament fins a cremar-li la pell. Aleshores se'l tragué ràpidament i el col·locà dintre el forat en contacte amb els ossos que anaven apareixent. De cop i volta una mena de claror verdosa sortia de la terra i impregnava el fred de la nit amb l'olor i la calidesa de la sabana senegalesa. El Miguel demanà als amics que tornessin la terra al forat. I des del fons del seu cor demanà perdó per tot el que havien patit aquelles persones.

Juliol 2023

A quatre mil sis-cents quilòmetres, a les vores del riu Casamance, els lleons rugien amb força, i els esperits dels ancestres tornaven a descansar dins les grandioses arrels dels baobabs.

FI

(Dedicat al meu veí i amic Juanlu, gran detectorista, i a tots els qui busqueu en el passat el valor i el sentit del futur.)